

Feyza Eren SAYIN

PAKET TUR SÖZLEŞMESİ

6502 Sayılı Tüketici Korunması Hakkında Kanun ve
İlgili Yönetmelik Kapsamında
İsviçre Paket Tur Kanunu,
1990 ve 2015 tarihli Avrupa Birliği Paket Tur Yönergeleri
ile Karşılaştırmalı Olarak

onikilevha
İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER

DANIŞMANIN ÖNSÖZÜ.....	VII
ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR.....	XXI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

Paket Tur Sözleşmesinde Tüketicinin Korunması İhtiyacı ve Bu Konuda Avrupa Birliği ve Türk Hukukundaki Gelişmeler

I. Paket Tur Sözleşmesinin Tanımı ve Tüketicinin Özel Olarak Korunması İhtiyacı	11
A. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Bakımından Paket Tur Sözleşmesinin Tanımı.....	11
B. Paket Tur Sözleşmesinde Tüketicinin Özel Olarak Korunması İhtiyacı	15
II. Avrupa Birliği'nde ve Türk Hukukunda Paket Tur Sözleşmesi Konusundaki Düzenlemelerin Gelişimi.....	19

A. Genel Olarak.....	19
B. Seyahat Sözleşmelerine İlişkin Uluslararası Brüksel Konvansiyonu (1970)	20
C. Avrupa Birliği'nde Tüketici Hukukunun Gelişimi ve Paket Tur Sözleşmesine İlişkin Düzenlemeler	21
1. Genel Olarak.....	21
2. Avrupa Birliği'nde Tüketici Hukukunun Gelişimi.....	21
3. 1990 Tarihli Paket Gezi, Paket Tatil ve Paket Turlara İlişkin AB Yönergesi	24
4. Paket Tur ve Paket Tura Bağlı Seyahat Sözleşmelerine İlişkin 2015 Tarihli Avrupa Birliği Yönergesi.....	26
D. 1990 Tarihli AB Yönergesi'nin Ulusal Hukuklara Aktarılmasında Başta İsviçre Örneği Olmak Üzere Bazı Örnekler.....	28
1. İsviçre Hukuku: Paket Tur Kanunu	28
2. Alman Hukuku: BGB §§ 651 a-m.....	31
3. Avusturya Hukuku	31
E. Türk Hukuku.....	32
1. Türk Hukukunda Seyahat Edenlerin Korunması Konusundaki Gelişmeler	32
2. 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve Bu Kanuna Dayanan 2003 Tarihli Paket Tur Sözleşmeleri Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.....	34
3. 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve Bu Kanuna Dayanan 2015 Tarihli Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliği	36
4. Uluslararası Uyuşmazlıklarda Türk Hukukunun Uygulanabilirliği	39

İKİNCİ BÖLÜM
Paket Tur Sözleşmesinin Unsurları, Hukuki
Niteliği, Tarafları ve Paket Tur Sözleşmesi ile
İlgili Kişiler

I. Paket Tur Sözleşmesinin Unsurları.....	43
A. Genel Olarak.....	43
B. Edim Kombinasyonu	44
1. Genel Olarak.....	44
2. Asgarî Edim Sayısı.....	45
3. Ulaşım ve Konaklama Edimlerinin Niteliği.....	46
4. Edimlerin Aslı Olması.....	49
C. Edim Kombinasyonunun Önceden Belirlenmiş Olması.....	52
D. Götürü Ücret	59
1. Genel Olarak.....	59
2. Götürü Ücret Unsurunun Niteliği ve İşlevi.....	60
3. Götürü Ücret Miktarı.....	62
E. Süre	65
II. Paket Tur Sözleşmesinin Hukuki Niteliği	66
A. Genel Olarak.....	66
B. Benzer Sözleşmelerden Ayırt Edilmesi	67
1. Genel Olarak.....	67
2. Vekalet Sözleşmesinden Ayırt Edilmesi.....	67
3. Eser Sözleşmesinden Ayırt Edilmesi	69
C. Hukuki Nitelendirme	72
III. Paket Tur Sözleşmesinde Tüketici, Sağlayıcı ve Diğer İlgili Kişiler ..	78
A. Genel Olarak.....	78
B. Tüketici/Katılımcı	79
1. Genel Olarak	79
2. Sözleşmeyi Bizzat Kurmayan Katılımcılar.....	84
a. Temsil Olunan Katılımcı.....	84

b. Yararına Sözleşme Kurulan Üçüncü Kişi Katılımcı.....	85
c. Ücretsiz Seyahat Eden Çocuk Katılımcı.....	88
3. Ticari veya Mesleki Faaliyetleri Çerçevesinde Seyahat Edenlerin Durumu.....	89
C. Sağlayıcılar.....	94
1. Genel Olarak	94
2. Paket Tur Düzenleyicisi.....	95
3. Paket Tur Aracısı	100
a. Aracılık Sözleşmesi ve Paket Tur Sözleşmesinden Ayırt Edilmesi	100
b. Paket Tur Aracısının Sorumluluğu	103
i. Yönetmelik m. 13 Hükümünün Eleştirisi	103
ii. Paket Tur Aracısının Aracılık Faaliyetinden Doğan Sorumluluğu.....	106
iii. Paket Tur Aracısının Paket Tur Sözleşmesinin Hiç veya Gereği Gibi İfa Edilmemesinden Sorumlu Olacağı İstisnai Haller ve Özellikle Güven Teorisinin Rolü.....	107
D. Diğer İlgili Kişiler.....	110
1. Genel Olarak.....	110
2. Bağımsız Hizmet Sağlayıcısı.....	111
3. Yerel Temsilci	115

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tur Başlamadan Önce Tüketicinin Korunması

I. Tüketicinin Paket Tur Düzenleyicisinin İflasına Ve Ödeme Güçlüğüne Karşı Korunması	117
A. Genel Olarak.....	117
B. Sigorta Yapma Zorunluluğu ve İsteğe Bağlı Sigorta.....	120
C. Kuruluş Teminatı	122
D. Yaptırımlar	124

II. Paket Tur Sözleşmesinde Tüketicinin Aydınlatılması	124
A. Genel Olarak	124
B. Sözleşme Öncesi Bilgilendirme: Broşür Verme Yükümlülüğü .	127
1. Genel Olarak.....	127
2. Broşürün Hukuki Niteliği.....	128
3. Broşürün Tanımı.....	130
4. Broşür Verme Zorunluluğu	130
5. Broşürün Zorunlu İçeriği.....	132
6. Broşür İçeriğinin Bağlayıcılığı	133
C. Sözleşmenin Kurulması Sırasında Bilgilendirme Yükümlülüğü.....	136
1. Sözleşmenin Zorunlu İçeriği.....	136
2. Ücret ve Masraflara İlişkin Bilgilendirme.....	139
D. Sözleşme Sonrası Bilgilendirme: Yolculuk Öncesi Bilgilendirme.....	141
E. Bilgilendirmelerin Yazılı Yapılması.....	142
1. TKHK ve Yönetmelik'te Yazılılığa İlişkin Yer Alan Düzenlemeler ve Bunların Hukuki Niteliği.....	142
2. Yazılı Bilgilendirme Yükümlülüğünün Unsurları	151
3. Yazılı Bilgilendirme Yükümlülüğünün İhlalinin Yaptırımı	158
III. Tüketicinin Tur Başlamadan Önce Tura Katılmaktan Vazgeçme İmkanları	160
A. Tüketicinin Tur Başlamadan Sözleşmeyi Sona Erdirme Hakkı	160
1. Genel Olarak Hakkın İşlevi ve Hukuki Niteliği	160
2. Turun Başlamasına En Az Otuz Gün Kala Bildirim ile Fesih.....	169
3. Turun Başlamasına Otuz Günden Daha Az Bir Süre Kala Sona Erdirme	171
a. Tüketicinin Sözleşmeyi Öngörülemeden Durum veya Mücbir Sebep Nedeniyle Sona Erdirmesi	171

b. Tüketicinin Sözleşmeyi Öngörülemeyen Durum veya Mücbir Sebeye Dayanmadan Sona Erdirmesi.....	174
B. Tüketicinin Sözleşmeyi Devretme Hakkı.....	179
1. Genel Olarak.....	179
2. Tüketicinin Sözleşmeyi Devretme Hakkını Kullanmasının Şartları.....	181
3. Tüketicinin Sözleşmeyi Devretmesinin Sonuçları	187
IV. Sözleşmeye Bağlılığın Kuvvetlendirilmesi: Tüketicinin Tur Başlamadan Önce Fiyat Değişikliği, Esaslı Değişiklikler ve Turun İptal Edilmesine Karşı Korunması.....	188
A. Genel Olarak	188
B. Caiz Olan Fiyat Değişiklikleri	190
C. Caiz Olmayan Fiyat Değişiklikleri ve Diğer Esaslı Değişiklikler Karşısında Tüketicinin Hakları	194
D. Esaslı Olmayan Değişiklikler	203
E. Paket Tur Düzenleyicisinin Paket Turu İptal Etmesi	204
1. İptalin Şartları ve Tüketicinin Seçimlik Hakları.....	204
2. Paket Tur Düzenleyicisinin İptalden Sorumluluğu ve Sorumluluktan Kurtulması.....	206

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tur Başladıktan Sonra Tüketicinin Korunması

I. Genel Olarak.....	209
II. Turun Gereği Gibi İfa Edilmemesi Halinde Edim Dengesinin Yeniden Sağlanması	211
A. Yönetmelik m. 12 Hükümünün Amacı ve Uygulama Alanı.....	211
B. Tüketicinin Bildirim Külfeti	215
C. Tüketicinin Hakları.....	220
1. Genel Olarak.....	220
2. Destek Talep Etme ve Bedel İndirimi.....	221

a. Destek Talep Etme	221
b. Bedel İndirimi	224
3. İkame Edim Talep Etme Hakkı	226
a. İkame Edim	226
b. Bedel İndirimi	230
4. Tüketicinin Bizzat Hareket Etmesi (Nama İfa)	231
5. İkame Edim Sunulamaması Halinde Tüketicinin Hakları	235
a. Tüketicinin Sözleşmeden Dönmesinin Şartları	235
b. Tüketicinin Sözleşmeden Dönmesinin Sonuçları.....	238
III. Sözleşmenin Hiç veya Gereği Gibi İfa Edilmemesinden Doğan Zararlardan Sorumluluk.....	244
A. Genel Olarak.....	244
B. Tazminat Sorumluluğuna İlişkin Esaslar	245
1. Sözleşmenin Hiç veya Gereği Gibi İfa Edilmemesi	245
2. Tazminat Sorumluluğunun Hukuki Niteliği.....	247
3. Bağımsız Hizmet Sağlayıcılarının Davranışlarından Kaynaklanan Sorumluluk	250
4. Tazminat Sorumluluğunun Kapsamı	253
a. Tüketicinin Her Türlü Zararı Talep Edebilmesi	253
b. Boşa Harcanan Tatil Zamanı	255
C. Sorumluluktan Kurtulma.....	266
1. Genel Olarak.....	266
2. Katılımcının Davranışı	267
3. Sözleşmenin İfası Sürecine Dahil Olmayan Üçüncü Bir Kişinin Beklenmeyen Ve Önlenemez Davranışı.....	269
4. Mücbir Sebep.....	271
5. Öngörülemeyen Engellenemeyen Olay.....	273
D. Sorumsuzluk Kayıtları	273
SONUÇ	277
KAYNAKÇA	287